

**ШЕТЕЛ ТІЛДЕРІ МҰҒАЛІМІ ШЕТ ТІЛДІК
БІЛІМ БЕРУДІ АҚПАРАТТАНДЫРУ САЛАСЫНДА**
республикалық ғылыми-практикалық
конференциясының материалдары
3 сәуір 2012 ж.

Материалы
республиканской научно-практической конференции
УЧИТЕЛЬ ИЯ В КОНТЕКСТЕ ИНФОРМАТИЗАЦИИ
ИНОЯЗЫЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
3 апреля 2012 г.

Materials
of the Republic scientific-practical conference
FOREIGN LANGUAGE TEACHER IN THE
CONTEXT OF INFORMATIZATION
OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION
3 April 2012

Алматы, 2012

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР
ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ И МИРОВЫХ ЯЗЫКОВ
ИМ. АБЫЛАЙ ХАНА
KAZAKH ABLAI KHAN UNIVERSITY OF INTERNATIONAL
RELATIONS AND WORLD LANGUAGES

ШЕТЕЛ ТІЛДЕРІ МҰҒАЛІМІ ШЕТ ТІЛДІК БІЛІМ БЕРУДІ
АҚПАРАТТАНДЫРУ САЛАСЫНДА
республикалық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары
3 сәуір 2012 ж.

Материалы республиканской научно-практической конференции
УЧИТЕЛЬ ИЯ В КОНТЕКСТЕ ИНФОРМАТИЗАЦИИ
ИНОЯЗЫЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
3 апреля 2012 г.

Materials of the Republic scientific-practical conference
FOREIGN LANGUAGE TEACHER IN THE CONTEXT
OF INFORMATIZATION OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION
3 April 2012

Алматы, 2012

ШЕТЕЛ ТІЛДЕРІН МЕНГЕРУДЕГІ ИНТЕРАКТИВТІ ОҚЫТУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Ғылым мен білім қарыштап дамып отырған ХХІ ғасырда шетел тілдерін жаңа жақты оқыту қажет болып отыр. Бұл, әрине заман, уақыт талабынан туындап отырған қажеттілік. Оның негізінде экономикалық, әлеуметтік және саяси жағдайлар тұр.

Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың «Болашақтың іргесін бірге қалаймыз» тақырыбындағы жолдауында «өмір бойы білім алу» әрбір қазақстандықтың жеке кредосына айналуы тиіс» деген. ХХІ ғасыр білімді де, білікті, бәсекеге қабілетті, көптілді, көпмәдениетті тұлғалар ғасыры болмақ. Білім беру саласында түбегейлі өзгерістер еңгізілуде. Жоғары білімді мамандарға қойылатын талаптар күннен-күнге нақтыланып толықтырылуда. Соның ішінде шетел тілдерін меңгерудегі Интерактивті оқытуды игеру ерекше орын алады.

Жаппы «Интерактивті оқыту» 1990 жылдары интернет желісінің дамуымен байланысты пайда болған. «Интерактив» деген сөз ағылшын тілінен келген («inter» – «өзара», «act» – «әрекет ету») деген сөзінен шыққан. Яғни, интеракция – жеке индивидтердің, топтың, жұптың өзара біріккен әрекетте бір-біріне алма-кесек әсер етуі. Интерактивті оқыту – бұл таным әрекетін ұйымдастырудың арнаулы формасы. Оқытудың бұл формасы алдына нақты және бағдарланған мақсат қояды. Сондай мақсаттарының бірі – оқу процесінің тиімділігін арттыратын студенттің ақыл-ой кемелділіктерін, өз жетістіктерін сезінетіндей жағдай тудыру.

Интерактивті оқыту – бұл ең алдымен білім алушымен мұғалімнің қарым-қатынасы тікелей жүзеге асатын сұхбаттасып оқыту болып табылады. Ол толық айқындалған және мақсатын алдын ала болжауға болатын оқыту түрі. Сабақтағы интерактивтік әрекет өзара түсіністікке, өзара әрекетке, қатысушылардың әрқайсысына қажет міндетті бірлесіп шешуге алып келетін – ұйымдастыру және қарым-қатынас жасауды дамытуды ұсынады.

Интерактивті оқыту технологиясы деп нәтижесінде оқу әрекеті барысында олардың өзара мотивациялық, интеллектуалдық, эмоционалдық және басқа да жақтарынан жетістіктерге жетуді сезіну ситуациясын тудыра алатын, білім алушыға педагогикалық әсерлі танымдық қарым-қатынас құруға кепілдік беретін, мұғалім мен білім алушы іс-әрекетін оқу ойындары түрінде ұйымдастыру тәсілдерін айтамыз.

Оқытудың интерактивті әдістерінің артықшылығы:

– сабақ үстінде білім алушылар мен мұғалімдер арасында тығыз қарым-қатынас орнайды;

– ондай қарым-қатынас білім алушылар әлдебір мәселені талқылап, соның шешімін табуға тырысқан кезде қалыптасады;

– тұлғаның қызығушылығын туғызады, әрқайсының оқу процесіне қатысу белсенділігін кенейтеді;

– тұлғаның жауабынан гөрі мәселенің шешімін табу маңызды болады;

– әрбір тұлғаның сезіміне назар аударылады;

– оқу материалдарын тиімді меңгеруге бейімдейді, тұлғаға көпжоспарлы әрекет етуге әсер етеді;

– тұлғаның пікірлері мен қарым-қатынастарын қалыптастырады, мінез-құлықтың өзгеруіне көмектеседі;

Интерактивтік оқыту – бұл танымдық әрекеттің арнаулы ұйымдастыру формасы. Ол толық айқындалған және мақсатын алдын-ала болжауға болатын оқыту түрі. Осындай мақсаттардың бірі білім алушы өзінің жетістіктерін, интеллектуалдық белсенділігін сезінетіндей, оқу барысында қызығушылықтарын арттыратын оқытудың жинақы шарттарын жасау. Интерактивтік оқытудың тиімділігі сол, аудиториядағы барлық білім алушылар қамтылады, олар өздерінің білетін және ойлайтын нәрселері арқылы түсінуге және қарсы әсер етуге мүмкіндік алады. Оқу материалын игеруде әр білім алушы өзіне тән ерекше еңбегін сипіреді, білім, идея, әрекет ету тәсілдерін алмасу үздіксіз жүреді. Сонымен қатар, мұнда өзара қолдау және бір-біріне деген жанашырлық қалыптасады. Яғни, жаңа білім алып қана қоймайды, танымдық ой-өрістері дамиды, оны әлдеқайда жоғары топтасу мен еңбектесу дәрежесіне көтереді.

Сабақтағы интерактивтік әрекет өзара түсіністікке, өзара әрекетке, қатысушының әрқайсысына қажет есепті бірлесіп шешуге алып келетін ұйымдастыру және сұхбаттасып қарым-қатынас жасауды дамытуды ұсынады.

Интерактив бір көзқарастың немесе бір ғана сөйлеуінің басым болуы жағдайын болдырмайды. Сұхбаттасып оқыту барысында сыни ойлауды, тиісті ақпарат пен белгілі жағдайды талдау негізінде күрделі мәселелерді шешуді, балама көзқарастарды салыстыруды, ақылды шешімдер қабылдауды, пікірталастарға қатысуды, басқа адамдармен тиімді қарым-қатынас жасауды үйренеді. Ол үшін сабақта жекелей, жұптық және топтық жұмыс ұйымдастырылады, зерттеу жұмыстары, түрлі ойындар қолданылады, құжаттармен және түрлі ақпарат көздерімен жұмыстар жасайды, шығармашылық жұмыстар пайдаланылады.

Оқыту тәсілдері мен технологиясы:

Оқыту барысында кем дегенде мазмұндық (нені оқыту), процессуалдық (қалай оқыту), мотивациялық (білім алушы әрекетін қалай белсенді етуге болады) және ұйымдастыру (білім алушы мен мұғалім әрекетінің құрылымын қалай жасау керек) жағын бөліп қарауға болады.

Мазмұндық жағына – мазмұнды қарым-қатынас, оқу материалын күрделендіру, оқу пәндерін кіріктіру /интеграция/, дидактикалық материалдарды күрделендіру және т.б.

Процессуалдық жағына – бағдарламалау тәсілдері, проблемалық, интерактивтік оқыту т.б.

Мотивациялық – оқу барысында білім алушылардың белсенділігін қамтамасыз ету тәсілдері, танымдық қызығушылықты қалыптастыру т.б.

Ұйымдастыру – мұғалімнің білімділігі, тың идеяларды жеткізуі, оқу пәнін жете меңгеруі.

Осы тәсілдердің бәрі өз кезегінде технологиямен қамтамасыз етіледі. Мысалы, проблемалық оқыту тәсілі: проблемалы-сұхбатасып оқыту, проблемалы-тапсырмалар, проблемалы-алгоритмдік, проблемалы-бағдарламалық, проблемалы-контекстік, проблемалы-модульдік, проблемалық-компьютерлік оқыту.

Осы тәсілді қолдаушылардың ойынша, осындай ситуацияның жиі қолданылатыны және ыңғайлы түрі оқу ойындары болып табылады. Ойындар мұғалімге оқытудың білім, білік, дағды қолданылуын, жағтығу мен өңделуін, әркімнің мүмкіндігін ескеруді, білім деңгейі әртүрлі оқушыларды ойынға тең дәрежеде қатыстыру нәтижелерін көрсететін мүмкіндік береді. Сонымен қатар ойындарда барынша эмоциялық-тұлғалық әсер ету, коммуникативті біліктілік пен дағды қалыптастыру, қарым-қатынас құндылығы сияқты мүмкіндіктер бар. Сондықтан оқу ойындарын қолдану білім алушының жеке және тұлғалық сапаларын тәрбиелеуге қолайлы.

Интерактивті оқытудың басты мақсаты – білім алушыларды өз бетінше ой қорытып, жауап таба білуге үйрету. Еліміз дамудың демократикалық жолын тандап алған қазіргі заманда жастарды өз бетінше шешім таба білуге үйрету занды құбылыс. Бұл күнделікті аудиториядағы жұмыстарға да қатысты: білім алушы сабақ кезінде мейлінше белсенділік танытуы тиіс. Осындай, білім алушылардың белсенділігін арттыруға мүмкіндік жасайтын әдістемелік амалды интерактивті деп атайды.

Себебі интерактивті оқытудың басты мақсатының өзі сол – білім алушыларды өз бетінше ой қорытып, жауап табуға үйрету. Интерактивті әдістеме өзара қарым-қатынастың мол ауқымын қамтиды. Мұнда білім алушының бұған дейін алған өмірлік тәжірибелері білім берудің негізгі көзі болып табылады. Бұл әдісте білім алушы мыналармен қарым-қатынасқа түседі:

- 1) мұғаліммен (сұраққа жауап берген кезде);
- 2) өзге білім алушылармен (қосақталып жұмыс істеген кезде);
- 3) шағын топтармен (топпен жұмыс істеген кезде);
- 4) белгілі бір топпен, аудиториямен (сауалнама алғанда)
- 5) кейбір техника түрлерімен (компьютермен интернетке шыққанда т.б.).

Интерактивті әдістің ерекшелігі – білім алушы өзгелермен араласу барысында ашыла түседі, көбірек оқып, тәжірибе жинай білуі керек. Тәжірибе интеллектуалдық тәуелсіздіктің негізі болып табылады және барлық өркениетті азаматтың қажетті құралы десек те болады. Интерактивті әдістеме білім алушылардың мынадай мақсаттарына жетуге мүмкіндік береді:

- 1) Олар мол мағлұмат алып, өздері айтқан пікірге логикалық түсініктеме беруге жол ашады;
- 2) Өз пікірлерін терең ойлап айтатын болады;
- 3) Мәселені талқылаған кезде бұған дейін алған, тәжірибеде жинақтаған білім қорын пайдалана алады;
- 4) Бір-бірінен жаңа мағлұматтар ала отырып, білімін толықтыра алады;
- 5) Шындыққа көз жетуі үшін дәлел іздеп, ойын анықтап көрсете алады;

Интерактивті әдісте таным қабілеттерінің мынадай түрлері қолданылады.

- фактілерді еске алу;
- ойлану;
- алған білімін жаңа жағдайға пайдалану;
- талдап, синтездеп үйрену (бір ортақ шешімге жету үшін, барлық идеяларды біріктіру);
- баға беру (санасын анықтау).

Бұл әдіс осылай жастарды жеке тұлғалық қасиеттерінің қалыптасуына жол ашады. Бұл ретте ең алдымен оқытудың формалары мен түрлерін, әдістерін түрлендіріп, жаңартып отыру, білім беру ісін технологияландыру (өзбек техникаларды мысалы: ғаламторды, интерактивті тақтаны, электронды оқулықтарды т.б. пайдалану) керек. Ең бастысы білім алушыларды оқу әрекетінің субъектісі ретінде дамуып қамтамасыз ету керек. Олардың оқу әрекеттерін ынталандыруда барлығының көзқарастарына көңіл бөлу керек, пікірлеріне шынайы қызығушылық танытып, келісуі оларды белгілі бір шешім қабылдауға мәжбүрлемей, пікірлерін сынауға, жоққа шығаруға, кемсітуге жол бермеу керек.

Интерактивтік оқу технологиясын қолданатын оқыту процесінің құрылымында мына кезеңдерді бөліп көрсетуге болады:

Бағыттау. Ойынға қатысушылар мен сараптаушыларды дайындау кезеңі. Мұғалім жұмыс тәртібін ұсынады, білім алушымен бірге сабақтың басты мақсаты мен тапсырмаларын жасайды, оқу проблемасын құрастырады.

Ойын-сабақты өткізуге дайындық. Бұл жағдайлар, нұсқаулар, қойылымдар мен басқа да материалдарды оқыту кезеңі. Мұғалім сценарий жасайды, ойын тапсырмаларына, ережесіне, рөлдерге, ойын бөлімдеріне, ұпай санау тәртібіне түсінік береді. Білім алушы қосымша ақпарат жинайды, мұғаліммен ақылдасады, ойын барысын және мазмұны туралы өзара талқылайды.

Ойынды өткізу. Бұл кезеңде ойын процесінің өзі жүзеге асады. Ойын басталғаннан кейін ешкімнің оған араласуға және бағытын өзгертуге қажысы жоқ. Тек жүргізуші ғана қатысушының әрекетін бағыттап отырады, егер ол бастапқы мақсаттан ауытқып бара жатса. Мұғалім ойынды бастағаннан кейін, аса қажет болмаса оған қатынаснауы керек. Бұл жерде мұғалімнің міндеті; ойын әрекеттерін, нәтижелерін, ұпай санауды бақылау және түсініспеушілік болған жағдайда түсіндіру, білім алушының сұрағына жауап беру немесе өтініші бойынша оның жұмысына көмектесу.

Ойынды талқылау. Ойын нәтижесін талдау, талқылау және бағалау кезеңі. Мұғалім талқылау жүргізеді, оның барысында сарапшылар сойлейді, қатысушылар өз пікірлерін айтады, өз ұстанымдарын және шешімдерін қорғайды, қорытынды жасайды, ойын барысында туындаған қиындықтары, ой-пікірлері туралы әңгімелейді.

Интерактивтік оқу технологиясын пайдалану әр білім алушының іс-әрекетін сабақтастыруға, оның оқу әрекетін және тұлғалар арасындағы танымдық қатынастарын байланыстыруға мүмкіндік береді.

Оқу процесінде, оның ішінде практикалық сабақтарда интерактивті құралдарды қолдану мұғалімнің жеке тәрбиесіне, шығармашылық ізденісіне байланысты. Интерактивті құралдар оқыту формасын ұйымдастыруды

түрлендіруге, дәстүрлі оқыту әдістеріне жаңа элементтер енгізуге мүмкіншіліктер жасайды. Бұл білім алушының пәнге деген қызығушылығын арттырады. Интерактивті құралдарды орынды қолдану оқыту сапасын жетілдіруге көмектеседі.

Интерактивті әдіс әр адамды білім алудың барлық кезеңдерінде белсенді жағдайға қояды, білім алу үрдісін мәнді етеді. Қорыта айтқанда, әр технологияны қолдану арқылы белгілі бір жетістіктерге жете аламыз. Болашақ ұрпақтың жеке тұлға болып қалыптасуында білім беру жүйесін ізгілендіру, инновациялық үрдісте тиімді қолдану қазіргі заман талабы.

Қолданылған әдебиет тізімі

1. Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы // Қазақстан мұғалімі. – 2004. - 20 қаңтар.
2. Концепция развития иноязычного образования Республики Казахстан. – Алматы: КазУМОиМЯ имени Абылай хана, 2006.
3. Кунанбаева С.С. Теория и практика современного иноязычного образования. Алматы, Эдельвейс, 2010.
4. Шукин А.Н. Обучение иностранным языкам: Теория и практика. – Москва, Филоматис, 2007.
5. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. – Москва, Просвещение, 1991.
6. Колкер Я.М. Практическая методика обучения иностранным языкам. – Москва, ACADEMIA, 2001.
7. Рогова Г.В., Рабинович Ф.М., Сахарова Т. Методика обучения иностранным языкам в средней школе. – Москва, Просвещение, 1991.
8. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам. – Москва, Аркти-ГЛОССА, 2000.
9. www.edu.gov.kz

Резюме

21 век предъявляет новые требования к работе преподавателя в аудитории. Для повышения эффективности работы по иностранному языку необходимо сочетать различные подходы. В докладе рассматриваются виды интерактивных работ с обучающимися с использованием интерактивных заданий и различных игр на занятиях по иностранному языку в качестве инструмента, который позволяет повысить активность студентов и качество работы

Abstract

The 21st century puts forward big requirements to foreign language teachers. The most effective way to teach foreign language is to combine different approaches. The paper considers the use of diagrams, interactive activities and animations in the classroom as a tool to enhance students' activity and improve the quality of work with technical texts.

ЭЛЕКТРОННОЕ ОБУЧЕНИЕ «E-LEARNING» КАК ОДНО ИЗ НАПРАВЛЕНИЙ РЕАЛИЗАЦИИ ГОСПРОГРАММЫ 2011-2020

Ахметова Н.А.,
Синьцзяньский Педагогический университет,
СУАР, КНР, Урумчи

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ СРЕДСТВ В ОБУЧЕНИИ РКИ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ У КИТАЙСКИХ СТУДЕНТОВ

Проблема формирования иноязычной коммуникативной компетенции весьма многогранна. Внимание педагогической науки и практики к парадигме формирования иноязычной коммуникативной компетенции во многом связано с эволюцией методологических воззрений [Кунанбаева С.С., 33].

Расширение международных связей, вхождение Китая в мировое экономическое (ВТО) и культурное сообщество из-за открытия «железного занавеса» сделало русский язык реально востребованным. Обычными становятся деловые и туристические поездки в Россию и страны СНГ; все больше китайских компаний открывают свои филиалы и офисы в российских городах. Олимпиада – 2008 в Пекине и ЭКСПО – 2010 в Шанхае принесли беспрецедентные эффекты в краткосрочном обучении русскому и другим иностранным языкам. Студенты, будущие специалисты, отчетливо стали понимать, насколько владение русским языком может расширить их возможности в последующем трудоустройстве и продвижении по службе, особенно, если учесть, что СУАР является приграничным районом с Казахстаном, Кыргызстаном, Россией. Практическое владение русским языком стало восприниматься и как лично значимое.

В Синьцзянском педагогическом университете в Институте межкультурной коммуникации, где готовят лингвистов, преподавателей китайского языка как иностранного уже третий год преподается русский язык как второй иностранный. Объем часов по русскому языку как иностранному (РКИ) для бакалавров и магистрантов не одинаковый. Однако и для бакалавров и для магистрантов целью обучения РКИ является формирование иноязычной коммуникативной компетенции в сумме всех её составляющих: учебной, языковой, социолингвистической, социокультурной и компенсаторной компетенций. Формирование языковой компетенции должно быть направлено на развитие умения пользоваться языковым материалом в процессе получения определенной информации в ходе межкультурного общения. Наличие социолингвистической компетенции у китайских студентов подразумевает умение пользоваться реалиями, особыми оборотами речи, специфиче-